

TELEGRAFUL ROMANU

Nr 81. ANULU XIV.

Telegraful ese de doue ori pe saptamana : joia si Dumineca. — Prenumeratia se face in Sabiu la espeditura foiepe pe afara la c. r. poste, cu bani gata prin scrisori francate, adresate catre espeditura. Pretul prenumeratiei pentru Sabiu este pe anu 7. fl. v. a. iar pe o jumate de anu 3. fl. 50. Pentru celelalte parti ale Transilvaniei si pen-

tru provinciale din Monarchia pe unu anu 8 fl. era pe o jumate de anu 4 fl. v. a. Pentru princ. si teri straine pe anu 12 pe 1/2 anu. 6 fl. v. a.

Inseratele se plasesc pentru intea ora cu 7. cr. sirulu cu litere mici, pentru a doua ora cu 5 1/2 cr. si pentru a treia repetare cu 3 1/2 cr. v. a.

Sabiu, in 13|25 Octobre 1866.

Evenimente politice.

Sabiu in 12 Octobre.

Celu mai momentuosu evenimentu este astazi caletori'a Majestatiei Sele Imperatului prin locurile cele cercate de resbelulu din vera trecuta. In nrulu trecutu amu amintit dupa scirile telegrafice unele mici detaiuri. De atunci insa calatoria imperatresa are o multime de date mangaitore pentru ori care patriotu, pentru vede catu de parintiesce se ingrigesce Monarchulu de a ameliora sorteau supusilor sei incatu numai se pote.

Mai la vale publicamu acte privitor la convocarea dietelor. In legatura cu acest'a si cu cele amintite si de noi in nrulu trecutu, cu deosebire in privint'a dietei unguresci amintim ca amanarea deschiderei cestei din urma a facutu sensatiune neplacuta in cercurile din Pest'a. Diuarele de aci se silescu pe intrecute a demustra, ca colera nu e asi in mesura mare incatu din caus'a ei sa se pota impeded deschiderea dietei.

W. Abdp. pasiesce prin unu comunicatu in contr'a tuturor parerilor diuaristice, cari voiescu a cauta motivele amanarei dietei unguresci altu unde-va si nu in grasarea epidemiei colerei. Foi'a oficioasa demuestra cu cifre catu este de estinsa bala colerei si acum in Ungaria.

Dupa "Telegraful" din Gratz capata consistentia scirile despre disolvarea dietei unguresci prin sine ins'asi, la casu candu regimulu nu se aru invoi a pune in activitate organele constitutiunale (ministeriulu responsabilu) spre a negotia cu representant'a. Diet'a aru concepe o resolutiune, in carea sa se cuprinda iuchiearea consultarilor pe basea provisoriului de pana acum.

Trupele sassoneze au sa se reintorce in patri'a loru si sa se asiedie in garnisone mestecate cu prussiani. Diuariile oficioase prussiane asigura ca garnisonarea din partea militiei prussiane are sa dureze numai pana le reorganisarea (?) armatei sassoneze.

Din Prag'a are Presse de Vien'a unu telegramu in care se spune, ca patrole prussiane aru fi trecutu de nou marginile austriace si aru fi inaintat pana la Josefstadt si in unele sate aru fi facutu recusitiuni de mancare si beutura.

Trupele c. r. austr. au parasit cu totulu Lombardo-Veneti'a n 19 Oct. Ele au fostu petrecute la plecare de salutare poporului Venetianu. Indata dupa plecarea acestora, au intrat trupe italiane. In aceeasi zi au strapusu Comisariulu francesu Lebeuf autoritatii municipali actulu de predare. (Unele diuarie spunu ca despărteminte mai mici de trupe italiane au intrat in Veneti'a, inca fiind austriaci acolo, si ca petrecerea soldatilor italiani cu cei austriaci au fostu ca cea a cameradilor).

Din Paris se scrie N. A. Z. ca tote fâmele despre bolnavirea lui Napoleonu au fostu numai scornituri. — Morteau lui Thouvenel fostu ministru francesu inainte de Drouyn de Lhuys si acum referendaru mare in senatu, au intrat tare pre Imperatulu Napoleonu.

In Anglia se continua mereu meetingurile in privint'a reformei legei electoralui.

Victoarele grecilor in Creta le tragu unele diuarie la indoiela si adaugu ca lupte mari inca nici nu au fostu pana acum. Intr'acea aproape de sfarsitul totu nu este lucrulu, pentru din scirile turcesci vedem, ca armata turcesca capata sucurse noue de trupe si munitiune, din cele grecesci insa vedem, ca si grecii capata asemenea ajutore noue de omeni si de munitiune.

Muntenegrinii au castigatu dela Pota o parte de teritoriu ce lu perdusera candu cu incheiarea pacii din urma asemenea si derimarea unor forturi turcesci asediate in drumulu loru de etape.

Din Romania aflamu ca Domnitorul era sa plece Luni la Constantinopole.

Noi Franciscu Iosifu I.

Din gratia lui Ddieu Imperator alu Austriei etc. etc. etc. dâmdu de scire si aducemu la cunoscinta ca :

Dietele Boemiei, Galitiei si Lodomeriei cu Cracovia, Dalmatiae

Austriei de josu si de susu de Enns, Salisburgului, Stiriei, Carintiei, Carnioliei, Bucovinei, Moravie, Silesiei, Tirolu, Vorarlberg, Istriei, Goritiei si Gradiscai, apoi magistratulu orasului Trieste suntu conchiamate in loculu legale de adunare pentru 19 Noemvre a. c.

Datu in capital'a si resiedint'a Nôstra Vien'a 14 Octomvre 1866.

Franciscu Iosifu m. p.

Bel credi m/p.

La demandatiunea pre inalta : Bernard
cav. de Mayer m/p.

Maj Sea Imperatulu emise urmatoriulu biletu pre inaltu de mana :

Iubite cancelarie de curte Majlath ! Intre sacrificiele ce Mi le impuse fatalulu periodu de batalia decursu de curendu, fu amanarea dietei unguresci unulu din cele mai grele, pentru ca regula definitiva a stârilor constituutiunali in regatulu meu Ungaria si prin acest'a reinvierea activitatei constituutiunali in monarchia intraga se amana la tempu neotaritu.

Cu o bucuria atatu mai via vedu intru incheiarea tratatului de pace possiblitatea de a conchiamare diet'a unguresca ce prin resolutiunea Mea din 24 Iuniu a. c. o amanasemu pana la incheierea resbelului.

Latirea intristatoria ce luă epidemi'a, care, spre cea mai mare dorere a Mea, domnesce in parte mare, mai alesu in capitalele iubitalui Meu Regata Ungaria, nu me lasa se otaresca inca acum'a terminulu conchiamarei; totusi ti incredintezu a face fara intardiere dispusetiunile necesarie, pentru in casulu deca relatiunile sanitare voru deveni mai favorabile, diet'a sa-si pota in tempulu celu mai scurtu incepe activitatea multu importanta.

Te insarcinezu mai departe ca tutoru locuitorilor regatului Meu Ungaria, cari de voia au inatu arme pentru aperarea imperiului Meu amenintiatu in existinta, sa le esprimi cea mai sincera multumita a Mea si recunoscint'a cea mai caldurosa pentru compatimirea ce gasira ostasii raniti in brav'a armata a Mea si din a bravoru aliatu, in tote clasele poporatiunei.

Respectivii sa fia ascurati ca implindu prin acest'a cea mai nobila detorint a amorei de apropelui, totdeodata facura adeverata mangiere inimii Mele in superarea cea mai adanca.

Vien'a, 17 Octomvre 1866.

Franciscu Iosifu m/p.

Tratatu de pace

intre Maj. Sea Imperatulu Austriei si Maj. Sea Regele Italiei, incheiatu in 30 Oct. 1866.

(Esempiarile ratificate sa schimbatu in 12 Oct. 1866.)

Nos **Franciscus Josephus Primus**, divina favente clementia Austriae Imperator : Hungariae, Bohemiae, Dalmatiae, Croatiae, Slavoniae, Galiciae, Lodomeriae et Illyriae Rex; Archidux Austriae, Magnus Dux Cracoviae; Dux Lotharingiae, Salisburgi, Styriae, Carinthiae, Carnioliae, Bucovinae, superioris et inferioris Silesiae, Magnus Princeps Transilvaniae; Marchio Moraviae, Comes Habsburgi et Tirolis etc. etc.

Notum testatumque omnibus ac singulis, quorum interest, tenore praesentium facimus :

Posteaquam a Plenipotentiario Nostro atque illo Majestatis Suae, Regis Italiae die tertia mensis hujus Vienne conventio pacis una cum articulo additionali inita et signata fuit, tenoris sequentis :

In numele Preasantei si nedespartei
Treiimi.

Dupa ce M. S. imp. Austriei si M. S. reg. Italiei decisera a statori pace sincera si tienatoria intre staturile sale ; Dupa ce M. Sea Imperatulu Austriei cese M. S. imperatului Franciei regatulu lombardo-venetianu; Dupa ce Maj. Sea Imperatulu Franciloru dechiara a si preaplecatu de a recunoscere impreunarea numitului regat lombardo-venetianu cu staturile M. Sale Regelui Italiei sub conditiunea invoirei poporatiunilor respective intrebate in modu coresponditoru :

Deci M. Sea imp. Austriei și M. S. Regele Italiei numira de plenipotentiati ai loru, și anume:

M. S. imp. Austriei: pre D. Felix contele de Wimpfen, camerariu alu seu, etc.

M. Sea Regele Italiei: D. Ludovicu Fridericu contele Menabrea, senatoru alu regatului, etc.

Cari, după ce schimbarea plenipotintele loru să le afara a fi in bona și cuvenita forma, se inviora la urmatorii articuli:

Art. I. Dela diu'a schimbării ratificatiunilor tratatului de fatia, pentru tempurile viitoare, intre M. Sea imp. Austriei și M. S. Regele Italiei, intre mostenitorii loru respectivi, intre staturile si supusii loru va domni pace perpetua și amicitia.

Art. II. Prisonierii austriaci și italienesci se voru elibera fără întârziare de ambe părțile.

Art. III. M. S. imp. Austriei se invioesce, ca regatul lombardo-venetianu sa se impreune cu Regatul Italiei.

Art. IV. Marginile teritoriului cestiunatu se voru determina prin marginile administrative de acum ale regatului lombardo-venetianu. O comisiiune militare asiediata de a trage marginile in fatia locului in tempu cătu se va poté de scurtu.

Art. V. Desiertarea teritoriului cestiunatu să determina prin articululu precedent, se va incepe indata dupa semnarea pâcei și se va incheia in terminu cătu se pote de scurtu, amesuratu invoeli loru incheiate intre comisarii speciali numiti spre acestu scopu.

Art. VI. Guvernul Italiei primesce: 1) partea asiediamentalui "Monte lombardo-veneto", carea pre temeiul conventiunei din an. 1860 incheiate la Milau, că indeplinire a art. 7. din tratatulu de Zürich, remasese in posessiunea Austriei. 2) Detorile aduse la "Monte lombardo-veneto" dela 3 Iuniu 1859. pâna la incheierea tratatului de fatia. 3) Sum'a de 35 milioane de floreni v. a. in moneta sunatória pentru partea imprumutului din 1854, carea cade pre socotél'a Venetiei, și pentru materialulu de resbelu ce nu se pote transporta. Modulu plătirei acestei sume de 85 milioane f. in m. sun. se va determina intr'unu articulu suplenitoriu, amesuratu procedurei observate la incheierea tratatului de Zürich.

Art. VII. O comisiiune, compusa din delegati ai Austriei, Italiei și ai Franciei, se va ocupă de împedirea osebitelor categorie insirate in cele două alinee ale articulului precedent, tragedu socotela la amortisationile intemperate și la totu felulu de bunuri și capitalie, cari formă fondulu de amortisatione. Acesta comisiiune va face regularea definitiva a socotelor intre părțile contractante, asemenea va defige terminulu și modulu de executare a împedirei asiediamentalui "Monte lombardo-veneto".

Art. VIII. Guvernul Maj. Sele Regelui Italiei intra in drepturile și detorintele, cari pentru obiectele de interesu publicu ce se finu specialminte de teritoriul cestiunatu prin guvernul austriacu, rezultea din tratatele incheiate in form'a cuvenita.

Art. IX. Guvernul austriacu ramane indotoratu de a intorce tōte sumele, cari de către locuitori teritoriului cestiunatu "de comunitati, asiediaminte (institute) publice și corporatiuni religiose" s'au depusu la casele publice austriace că cautiuni, depozite și consemnatii. Asemenea supusiloru, comunitătilor, asiediamintelor publice și corporatiunilor austriace, cari la casele teritoriului cestiunatu voru fi platită sume că cautiuni, depozite și consemnatii, acelesi se voru reintorce din partea guvernului italienescu.

Art. X. Regimulu M. Sele Regelui Italiei recunoșce și sanctiunéza concesiunile stratei ferate pre teritoriul cestiunatu, datu de către regimulu austriacu, in tōte determinatiunile și pentru întrăga durată loru și anume concesiunile provenitórie din conventionile incheiate in 4 Martiu 1856, 9 Aprile 1857, și 23 Sept. 1858. Asemenea recunoșce și sanctiunéza acela-si regimul determinatiunile conventionale incheiate in 20 Novembre 1861, intre administratiunea statului austriacu și consiliul de administratiune a societătiei stratei ferate de statu sudice lombardo-venetiana și centralu-italiana, carea s'a incheiatu in 27 Fauru 1866 intre ministruimperat. de finantie și comerciu și intre societatea stratei ferate austriace sudice. Regimulu italiano, — din minutulu schimbării ratificatiunilor tratatului presinte — intra in tōte drepturile și obligatiunile regimului austriacu provenitórie din citatele conventioni, incătu acele se referescu la liniele ferate ce se afla pre teritoriul cestiunatu. In urm'a acesteia dreptulu de recadere alu regimului austriacu asupr'a drumuluiferatu trece la regimulu italiano.

Sumele — cari in puterea contractului din 14 Martiu 1856, suntu inca a se plati statul din partea concesiunilor că eequivalentu alu speselor constructiunei drumurilor amintite, — se platesc pre deplinu tesaurului austriacu. Pretensiunile intreprinditorilor constructiunei și a liserantilor, precum și desdaunările pentru espropriatiunile pamenturilor, cari datează decandu stratele ferate de sub cestiune se amintirara pe computulu statului și cari nu s'ară fi autorisatu inca, se voru solvi de către regimulu austriacu și incătu concesiunarii, in puterea actului de concesiune, suntu oblegati la acésta, de către acesta in numele regimului austriacu.

(Va urmă.)

Industria Transilvaniei.

Sieb. Z. f. H. G. u. Landw. aduce in nrulu 41 o tabela despre proporțiunea industriasloru productivi in asemanare cu ceealalta populatiune a monarhiei austriace. Eata acea tabela:

Tierile	Mile patru.	Populatiunea (1857)	Din care suntu industriasi	Vinu pe unu m. asiá dara:
Austri'a dinsus de Enns	344.49	1,681,697	58,042	170
" dinjosu de Enns	208.47	707,450	25.785	124
Salisburg . . .	124.52	146,769	4,729	37
Stiri'a . . .	390.19	1,056,773	22,215	57
Carinthi'a . . .	480.26	332,456	8,672	48
Carniol'i'a . . .	173.57	451,941	6,865	39
Istri'a, Goriti'a, Trieste	138.82	520,978	3,617	26
Tirolu, Voralberg .	509.62	851,016	17,097	33
Boem'i'a . . .	902.85	4,705,525	116,061	128
Moravi'a . . .	386.29	1,867,094	51,781	134
Silesi'a . . .	-89.45	443,912	11,729	131
Galiti'a . . .	1364.06	4,597,470	24,969	18
Bucovin'a . . .	181.61	456,920	2,917	16
Dalmati'a . . .	222.30	404,499	2,573	12
Ungari'a . . .	3727.67	9,900,785	117,540	31
Croati'a și Slavoni'a	334.92	876,009	9,235	27
Transilvani'a . . .	954.85	1,926,797	9,326	10
Marginea militara .	583 —	1,064,922	?	?

Aceeași fóia revine in nrulu 42 asupr'a acestei proporțiuni in unu articulu ce pôrta titululu de mai susu și dice, ca cifrele aceste vorbescute forte limpede. Ele ne punu inaintea ochilor, pe scurtu dura la intielesu, fapte, a căroru impressiune nu o pote incungură nimenea, din cei ce-si dau silintia, de a asemená cifrele aceste unele cu altele și de a trage de ací urmările cele ce neaperatu au sa vina.

"Sa privim unu picu" se dice in articulu mai departe, "cu tabel'a in mâna, starea industriasloru productivi dela noi și sa o asemânu cu cea a altoru tieri din monarchia și ne vomu convinge, ca impressiunea va trebuí sa fia forte neplacuta. Transilvani'a, dupa cuprinsulu suprafetiei sele, de a treea marime intre celealte provincii, și totusi ea sta intre celealte tieri de corona pe gradul celu mai de josu. Chiaru și déca nu amu asemână Transilvani'a cea binecuvantata de natura cu industriós'a Boemia, Moravia și Silesia, unde se vinu pe unu milu patratu căte 128, 134, și 131 de industrias, și cu alte tieri mai vitregu ingrigite de natura, a-flâmu, ca in Stiri'a se vinu 57, in Carinthi'a 48, in Carniol'i'a 39, in Salisburg 37, in Tirolu și Voralberg 33 de industrias pe unu milu patratu, pe candu la noi numai 10. Déca ni-amu incercu sa ne mangaiam cu aceea, ca tierile acele apusene prin pusetiunea loru cea favoritória, aprope de Germani'a cea cultivata, și deducu dela acésta activitatea loru industriosa, mangaierea nostra devine o desertiune, pentruca tabel'a arata, ca noi stâmu și inapoi'a tierilor resaritene din monarchia, pentruca Ungari'a are 31, Croati'a și Slavoni'a 27, Galiti'a 18 și Bucovin'a 16 industrias pe unu milu patratu. Asiá dura noi (in Transilvani'a) stâmu inapoi'a Galitiei, ba și a Bucovinei.

"Acésta fapta intristatoră ne arata din destulu de lamurit, cecale lunga mai avemu noi de calcatu, ce opintiri gigantice de facutu, pâna a ne pute pune in unu rangu cu natiunile din provinciile apusene ale monarhiei, la care rangu, natur'a au destinatii asiá de evidentu tiér'a acésta,

"Dreptu este ca Transilvani'a este tratata și acum asiá de vitregu de susu, insa pentru starea cea ticălosă a industriei nu putem face responsabilu numai regimulu, pentruca imperiu e mare, pretensiunile ce i se facu regimului suntu uriasie și noi stâmu asiá de departe de centru și de anima! Vin'a cea mai mare o pôrta tiér'a și locuitori ei, carii nu se miscara și nu se misca pâna candu e tempulu, ci de sute de ani și préda puterile cele mai bune in certe și rivalităti nefruptifere.

"Este o trasura a tempului modernu, de numai o forma de regimul constituionalu pote sa multiamésca mai bine tōte recerintiele poporeloru; Transilvani'a de sute de ani are form'a acésta de regimul, ea a avutu o autonomia estinsa și cu tōte aceste nunumai industri'a nostra, dura tōte interesele economiei poporului suntu forte negrigite. O dovédă, ca nu form'a, ci spiritul carele viaza și lucréza in forma, acel'a e acelu „agens“ datatoriu de vietă, și carele impartasiesc buna starea in tōte părțile.

"In locu de a pune interesele economiei poporali inaintea tuturor celorlalte, pentruca aceste suntu elementulu nutritoriu și fructificatoriu, pre care se basează castigurile sociale și politice, au facutu ómenii in Transilvani'a eu totula din contra, s'au apucat sa pastreze staturi privilegiate, sa adoreze nisuintele separatistice politice, facendu-se in tipulu acesta servitii unor gruppe pe socotél'a intregului. Se intielege de sine, ca in atari im-

pregurări nu s'a putut desvolta, o clasa avută și inteligenta de cetățieni și remasitile cetățenismului remasă de pre tempulu triburilor (Zünste) dispara (peru) sub concurința apasatorie ce vine din afara. Acestei concurințe însă nu i se poate opune nimică, crescându-continuu sarcina dărilor publice, ca aceasta concurința nu se poate incunjură, desprețindu-se însemnatatea intereselor economice.

„Așa au ajuns lucrul acolo, încătu Industria Transilvaniei să stea după cea a Bucovinei! Pe cîndu în tîrile monarhiei, pre lângă totă greutatea tempurilor dela 1848 începe, industria și în privința calității-va cătu și cantității-va s'a mai radicat, a năstră cea transilvana a mersu înapoi. O stagnare inca aru fi fostu destul de rea, pentru că stagnarea astăzi fată cu concurința ce crește mereu, nu însemnează alta decât o perire inceta, repasirea însă înaintează perirea mai în graba.

„Dietă cea diu urma dela Sabiu și-a fostu luată un aventu modestu spre a scăde și interesele economice ale Transilvaniei din tînă în care suntu inecate. Barbatii, cari s'au încercat a face aceasta, merită numele celu frumosu de reprezentanți ai poporului, ei merită multiamire și de către puterea evenimentelor venitorie le-au nimicitu bunavointia loru, și aru fi de dorit, că multi, forte multi patrioti buni, pre carii inteligenții-va și pusețiunea loru în societate a facutu sa fia alesi spre acăstă, s'aru alatură lângă aceasta nisuntia nobila. Poporul are o animă forte buna, elu se arata multiamitoriu aceloră, ce se interesă de suferințele și lipsele lui.

„De către acum durere! referințele tempului de fată, inca nu suntu așa de chiarificate, încătu sa se poate relua din partea reprezentanților tîrei nisuntiile economice ale dietei din Sabiu în aceeași formă, suntu totusi mijloce și căi destule, — numai sa fia convingere de necesitatea unei ingrijiri de interesele economice în cercurile respective — prin cari și afară de calea legislației sa se radice economia năstră poporala. Înainte de tîrte sa fia simtiul pentru atari lucruri și unde nu e sa se sternescă.

„Suntu multi barbati cu influență, carii au o animă buna și se interesă de binele comunu și carii vaiera, ca starea industriei transilvanene este așa de rusinător, cu tîrte aceste, suntu numai cu puțină atenție către referințele aceste, pentru că chiamarea loru inca din tineretie ii au condus pre alte căi, și în tipulu acestăi ei au statu departe de cîmpulu industrialu. Este detori a cetățenimiei, că reprezentanta a afacerilor industriale, de a se asigură de ajutoriului alătoru barbati, și ea va fi de sigură spriginită, numai (cetățenimie) sa se misce și sa arete ca are putere de viață in sine.

„Sa se descepte în tîrte părțile spiritulu de asociatii, pentru că în acăstă privință abia stămu la începere. Noi intielegem aici firescă spiritulu acelă de asociatii, carele lucra productivu și carele se impregna pentru unu scopu seriosu și de folosu comunu.

„Să spiritulu acestă de asociatii spre scopuri productive, să petrunda tîrte clasele poporului! pentru că atunci s'aru radică și industria năstră în currendu, încătu Transilvania nu se aru află în astă privinția pe trăptă cea mai de josu. Spre acestu sfersu să se alature la atari asociatiuni și barbati cu mijloce, de către și nu se tînu de statulu industriilor, pentru că astăzi silintă și cunoștință de lucru (specialitatea) nu mai suntu de ajunsu, trebuie să vina intr-ajutoriu și capitalulu, carele sa dea putere silintiei și specialitatieri.

„Durere însă, ca capitalulu ce se mai află în Transilvania au apucat pre o cărare, carea nu duce nici decât la inflorirea economiei năstre poporale, elu (capitalulu) se duce prin cumpărături de hărtii de statu, său prin altu felu de cumpărături, în tîrile acele cari în asemănare cu Transilvania suntu mai bogate, său se întrebuintă la imprumaturi moderne, cari, după cum ne arata multe exemple, înaintează numai ruinarea, nici decum însă infloriraa industriei năstre.

„Bateru de aru prinde radecini în multe părți ale tîrei atâtă de necesari a asociatii de lucru, de inteligență de specialitate și de capitalu!“

Precum poate să vîdă ori-cine articululu de mai susu este scrisu de unu barbatu cunoscatoriu de referințele economice ale tîrei. L'amu primitu și lu recomandămu seriösei apetiții a cetățenilor nostri, pentru că cele ce se cuprindu în trensul ne privesc și pre noi, că și pre acei căror este pusu înaintea ochilor în linia dintău. Inteligență năstră preotiescă și lumena sa concurga spre a sterni și la noi atragere către cele propuse în articululu de mai susu, cu atâtă mai vertosu, cu cătu noi, de către voimă a figură că națiune în viitoru, o avemu lipsă și de crea rea unei clase ce pînă acum mai nu avemu, de cetățieni. Acăstă — o repetiție de alătea ori și totusi pare că nu de ajunsu — ne va fi întăritură cea mai sigura; ca ne va ajuta la asigurarea durătoare de paragrafii castigati în salele dietali.

Principalele române unite.

Bucuresci 6/18 Brumarelu.

Monitoriul de Marti, a deschis o desbatere frumosă. D.

Ministrul din intru à datu ordinu că în antău a dumineca a lunei lui Novembre (6) tîrte comunele din România se procedă la alegera a jumătate membrilor comunei, și a Primarilor și ajutătoarelor loru. Dupa noi, dlu Ministrul din intru este în lege și cu legea, și totdeauna intielegerea sea în privința legei este facuta în sensul celu largu, în sensul bine facatoriu al libertăției. Cestiuia însă, nefiindu bine intelectua de toti, și totu deodata fiindu trebuința de ore care explicări la articolii legii în ceea ce privesc pe Primari și ajutătoarelor loru, credurămu că este bine să venim în ajutoriul legei și a circulației dui Ministrul și de aceea dămu acele explicări . . . intr'unu articol ad hoc, astfel precum intielegem și noi legea, și precum vedem c'o intielege și dlu Ministrul din intru.

„Rom“

— Din cauza că n'a sositu încă la Varnă batelulu imperial, Mari Sea, Carol I, n'a plecatu adi; plecarea se va amâna pînă ce va veni scirea despre sosirea disului vasu, ceea ce poate întârziă inca 2 sau trei zile.

Nici o scire mai interesantă neavandu adi, se profită de aceasta lipsa de scire și de micu spatiu ce avemu golu spre a face cunoscutu unu faptu micu în aparintia dar mare în rezultatele sele.

Direcționea asilului copiilor orfani și Eforia spitalurilor, după ce fîne pe copiii orfani în asilu pînă ce trecu două clase, apoi i da la sate pe mosiele Eforiei, în număr 20, cu condiție că comună să-i adopție, să-i îngrijească, să-i investmenteze, să-i hrănească, să le tie locu de familia și Eforia să facă școală în comună, și alătura invetiatori buni și sa le plătescă. La Slanicu instituia o școală de sculptură, și pretotindeni școale vor avea dreptu missiune a face din elevii Eforiei meseriasi, și nici odată funcționari, dându-le totu odată educația morală și materială, ceea buna și sanatosă ce se da numai la satu, dandu orfanilor o familie și facendu și pe satenii să profite de instrucția cea buna și solidă ce voră putea culege din școalele cele bune facute prin îngrijirea Eforiei și de instrucția și muncă filioru loru adoptivi. Cătu despre noi, felicitămu din tîrte puterile de privire pe direcțorele Asilului Orfanilor, pe membrii Eforiei pentru acesta bine facătoare idea, lucrare, și le esprimămu cu fericire a năstră recunoștință.

„Bom.“

Varietăți.

* * (Pedagogico-didacticu.) În dilele din urma a esitu de sub tipariula tipografiei archiepiscopale „Dissertatiunea a suprătemei: Invetatoriul și instrucția fundamentală“, tinuta la conferința invetiatorărescă la anul scolar 1866, de către George Bellisimus, Invetatorul și Directorul alu Școalei Capitale cu IV clase din Brasovu, cu dreptu de publicitate din partea Inaltului Guberniu regescu transilvanu. Fără de a intră de astă data cu deamențul în valoarea cea merită a acestei dissertații pedagogico-didactice, totusi tragem asupră ei atenția atâtă a elevilor de Pedagogia și Teologia, că a unoră, ce au să pregătească pentru statul invetatorescă, cătu și a Invetatorilor și Preotilor actuali, cari inca voru află în trens'a multe indegetări cu atâtă mai demne de considerație, cu cătu d. autoru servește de unu sîr indelungat de ani școalei și instrucției cu celu mai mare zel și celu mai bunu succesu. Brosuriu, ce și pentru serile cele lungi de earna va dă o petrecere placută și instructivă, cuprinde trei cîte tipărite, constănumai 10 xr. v. a. și poate trage atâtă din tipografia archiepiscopală din Sabiu, cătu și dela d. autor din Brasovu. (—)

* * Desdaunare în urmă resbelulu. Comitetul cetățianu din Praga au pregătitu unu elaborat în afacerea desdaunărilor causate prin resbelu, în urmă căruia pretinde comună că atare 997,000 iera 25,000 de privati cam la 225,000 f.

* * Generalulu conte Clam-Gallas este reabilitat. Tribunalulu militaru, după cum amintisem, avu să judece în cauza purtării generalului Clam-Gallas pre cîmpulu de batalia dela media-nopte. Judecată tribunalului militară l'a declarat cu totulu de nevinovat, iera Mej. Sea Imperatulu prin biletulu de mâna din 13 Oct. către numitulu generalu dice între altele: „Ti esprimu deplină mea indestulire ca Ti să a cunoșcutu nevinovatia, și prin acăstă se sustine fără pără armatei și statului renumele unui bravu generalu, care servi Mie și casei Mele ani multi ca adeverata devotie.“

* * Capela cetățeană de muzica. Înclitalu Magistratu din Sabiu au scrisu concursu pînă la 15 Decembrie pentru ocuparea postului de maestră de capela. Acestă se indatorescă a compune și a conservă o capela de muzica constatătoare din 22 membri și spre acestu scopu trage din cassă comunala a cetăției 3600 f.

Muzica în adeveru e unu ce frumosu și placutu, dără de ore ce musici avemu destule în locu, așa mai bine aru fi cunoscute și aru împlini cu sumă aceea altă necasuri, așa înătu ba-

teru musicile ce le avemu sa ne vina a le ascultá linisciti si cu placere.

** Culegulu de struguri si de cucuruzu au fostu in tómn'a acésta dupa locuri in moduri diferit. Struguri, pe unde au remasu din gerulu de primavér'a, s'a făcutu de asiá in cătu nici cantitatativu nici qualitativu nu mai e nimic'a de dorit. Cucurzulu s'a făcutu in unele locuri si mai cu séma pre sub pôlele muntilor fórté bunn; afara la tiéra insa e mestecatu, pre unele locuri mai bunisioru pe altele slabu de totu.

** Frigus in éua. De vre-o optu dile avemu frig iernatecu cum se cade, alaltaeri diminéti'ea surpinsu néu'a, care s'a pastrat intréga pâna câtra amédi in aceeasi dì si pre la locuri mai ascunse si mai multu. Eri nótpe inca au mai ninsu pu-tinu, preste dì insa s'a muiatu frigulu binisioru.

** Din Naseludu se scrie: Aici inca graséza cole-ra intr'unu modu infriosi. De vre-o trei septemáni a eruptu acésta bólă, iéra de vre-o 9 dile a cerutu jertfa mare, murindu pre fia-care dì cátte 5—8 insi, se socotesc numerulu mortilor, dela erumperea bóliei, la 40 capete intr'o comuna ce are 2 mii locutori. E destulu de intristatoriu. — Tinerimea dela scólele locale, din cau'sa acestei bóliei, este demisiunata pe 14 dilo, ca epidemí'a ce din dì in dì se latiesce sa nu bantue si tinerimea. Dintre acésta pâna acum unulu s'a bolnavit u si unulu a murit.

** Animale rapítore. „W. A.“, arata ca in acestu anu s'au puscatu séu ucisu in Transilvan'a 180 de ursi, 257 lupi be-trâni, 138 pui de lupu, sum'a: 575. Pentru cari se dedera premie 2816 fl. 87 xr. v. a.

** Din Valcani (cotulu Torontalului) se scrie: Cu adenca durere aducu la cunoscinti'a on. publicu trist'a intemplare, ca ból'a epidemică, coler'a a eruptu in comun'a nostra si in fia-care dì cere tributu de 4—8 suflete. Poporulu e fórté desperatu, siindca mai intieriu lu bântui ból'a „scorbutu“ de care perira preste 500 capete. Dara acésta bólă nu erá asiá repepe precum e coler'a. — Rodulu la noi su fórté slabu, poporulu n'are nici de mancare, nici de sementia. —

** Corsic'a e in aceste momente prad'a unui fórté mare desastru. O pâdure arde de optu dile, pâdurea de Vizzavon'a, un'a din cele mai frumose din acea tiéra, care dupa cum se scie, e fórté frumosu indiestrata cu pâduri. A-si inchipui acestu tablou. O pâdure care arde de optu dile si care se compune aproape, numai de bradi producendu resina cu imbielsiugare, acest'a nu mai e unu incendiu, e unu ocianu de focu, care amenintia de a mis-tui totu pe acolo. Poporatiunile si autoritătile au alergatu spre a combate flagelulu. Dejá milioane suntu prefacute in cenusia.

Nr. 31—2

Concursu.

Pentru intregirea statiunei vacante de invetiatoriu in comunitatea gr. res. Branesciu, ce este ingremiata inclitului Comitatu al Cerasiului si Protopresbiteratului gr. or. român alu Fagetului, se scrie prin acésta concursu.

Cu acésta statiu sunu impreunate urmatórele emolumente anuale:

- in bani gat'a: l'é'a anuale de 105 fl. v. a.
- in naturale: 20 metie de grâu; 20 metie de cucuruzu; 100 ponti sare; 100 ponti clisa; 15 ponti lumini; 10 orgii de leme; $\frac{1}{2}$ jugeru de gradina pentru legumi pre lângă locuinta libera.

Doritorii de a ocupá acestu postu de invetiatoriu voru avea a inzestrá petitiunile loru concursuale, timbrate dupa cuviintie, cu estrasulu de botezu, cu atestatele despre absolvirea cu sporiu bunu a cursului pedagogicu in institutulu preparandialu din Aradu, apoi despre servitiulu de pâna acum'a si portarea loru morală si politica si astfelu inzestrare le voru substerne Venerabilului Consistoriu dreptu maritoriu alu diecesei Caransebesiului pâna la 1 Novembre cal. vechiu 1866.

Caransebesiu 29 Septembre 1866.

Consistoriulu diecesei Caransebesiului.

Nr. 32—2

Concursu.

In comun'a mestecata Denta, comitatulu Temesianu, e vacanta statiunea invetiatorésca cu propunerea in limb'a româna. Emolumentele suntu: 105 f., 50 meti de grâu, 100 p. de lardu, 50 p. de sare, 25 p. de lumini, 8 stângeni de leme, 4 jugere de pamantu, pausialu de 4 f. si cortelu.

Doritorii de a cuprinde postulu acest'a au de a substerne recursurile loru cuviinciosu timbrate si provediute cu estrasulu de botediu, cu adeverintia despre scientiele absolvate, despre servitiulu de pâna aci, si despre portarea loru morală si politica pâna in 4 septemáni la

Versietiu in 29 Septembre 1866.

Consistoriulu Eparchiei Versietiului.

Nr. 30—3

Concursu.

Devenindu vacanta la scólele populare rom. gr. or. din Pro-

topopiatulu Orestieci urmatórele statiuni de invetiatori cu acésta se deschide Concursu pâna la 20 Octobre a. c. st. v. si anume:

- Sibotu cu unu salariu anualu de 80 fl. v. a. cuartiru liberu si lemele trebuinciése.
- Sabisielulu vechiu cu unu salariu anualu de 60 fl. v. a. cuartiru liberu si lemele trebuinciése.
- Sibisielulu nou cu unu salariu anualu dela copii si cantoritulu Bisericei in suma de 60 fl. v. a. cuartiru si lemele trebuinciése.

4) Orestior'a de susu cu scólele centrale la care su afiliate comunele vecine: Oresciór'a de josu — Buciumu — Ludesti, Costesti — cu unu salariu anualu in suma de 220 fl. v. a. lemele trebuinciése si cuartiru.

5) Gelmariu cu unu salariu anualu de 80 fl. v. a. lemele trebuinciése si cuartiru.

Doritorii de a ocupá aceste statiuni au a-si tramite cererile loru adresate la acestu scaunu Protopopescu pâna la susu scrisulu terminu, documentandu ca suntu de religi'a gr. res. cu purtare morală buna — ca suntu pedagogi s'au teologi absoluti si sciu cantabile si tipiculu bisericescu. Orescia 2 Oct. 1866.

Nicolau Popoviciu,
Protopopu si Insp. scol. Districtuale.

33—2

Concursu.

La scól'a populara din Sita-Buzeu in Trei Scaune, se cere unu invetiatoriu cu salariu anualu de 100 f. si cuartiru liberu.

Pentru acestu postu vacantu se deschide concursu pâna la 20 Octobre a. c.

Doritorii de a ocupá acestu postu, se astérra petitiunile scrise cu mân'a loru, si provediute 1) cu atestatu de botezu, 2) cu atestatu de absolvarea cursului pedagogicu, seu celu putinu 4—5 clase gimnasiale si 3) atestatu de purtarea morală la subscrisulu Scaunu protopopescu.

Brasiov in 3 Octobre 1866.

Scaunulu Protopopiatului gr. res. alu Trei-Scaunelor.

Ioann Petricu,
Protopopu si Insp. scol. Districtuale

Nr. 35—1

Concursu.

Devenindu vacante posturile de doi invetiatori in Reheu Protopresbiteratulu Sabesiului, subscrisulu comitetu amesuratu decisiunei sinodale din 1864 § 42 cu observarea celor cuprinse in § 26 p. 6 escrie concursu pâna la 25 Octobre a. c.

Cu fia-care din aceste posturi este impreunatu cátte unu salariu anualu de 63 f. v. a. si cortelu liberu.

Doritorii au sa-si astérra cererile loru scrise de mân'a loru propria provediute cu documentele recerute timbrate in intielesulu legilor in vigore, pâna la terminulu prefisat mai susu, Pré On. Scaunu protopresbiteralu alu Sabesiului. Se mai cere că competitorii sa fia pedagogi seu teologi a b s o l u t i si sa scia cantabile si tipiculu bisericescu.

Reheu 4 Octobre 1866.

Comitetulu bisericei gr. or.

Avramu Carpinisianu,
Parochu si Presedinte.

Nr. 35—1

Edictu.

Maria Vaj'a din Siórsiu Scaunulu Cincului mare, carea de 3 ani si mai bine, cu necredintia au parasit pre legiuțitulu ei barbatu Bucuru Pepelea totu din Siórsiu nesciindu-se loculu ubicatiunei ei, sa cítéza prin acésta, că in terminu de unu anu si o dì, cu atâtua mai vertosu sa se infatiosieze inaintea forului protopopescu subscrisu, cu cătu ca la dincontra se va dá divertiu barbatului seu la intielesulu SS. Canone ale bisericei nostre dreptu credinciose resaritene, si in absenti'a densei.

Forulu protopresbiteralu gr. res. alu Tractului Cincului mare.

Cinculu mare 1 Septembre 1866.

Ignatiu Mandocia,
Adm. protopresbiterale.

Burs'a de Vienn'a.

Din 12/24 Octobre 1866.

Metalicele 5%	61 70	Actiile de creditu	152 10
Imprumutulu nat. 5%	67 90	Argintulu	127 50
Actiile de banca	718	Galbinulu	6 11 ⁵ / ₁₀

COR. Esped. „TEL. ROM.“ Dlu A.G. in Costeiu. Nrii Dta si a celor alti DD. se spedéza de ací regulatu. Ne pare ruc de cele ce ne impartăsesci, cu atât'a mai tare, cu cătu reulu, déca este cum dici Dta, noi de aici nu lu putem indreptá. Caus'a pote fi numai in speditiunile postale si de multe ori in defectuosa adresa ce o primim dela unii. De altmirea ai bunetate a reclamá indata dupa neprimirea unui numeru.

Editur'a si tipariulu tipografiei archidiecesane.

Redactoru respundietorii Nicolau Cristea.